

Fyzická geografie

Cvičení 4.

Ing. Tomáš Trnka

Cirkulace atmosféry?

- **Primární:**

všeobecná cirkulace atmosféry

- **Sekundární:**

tlakové útvary

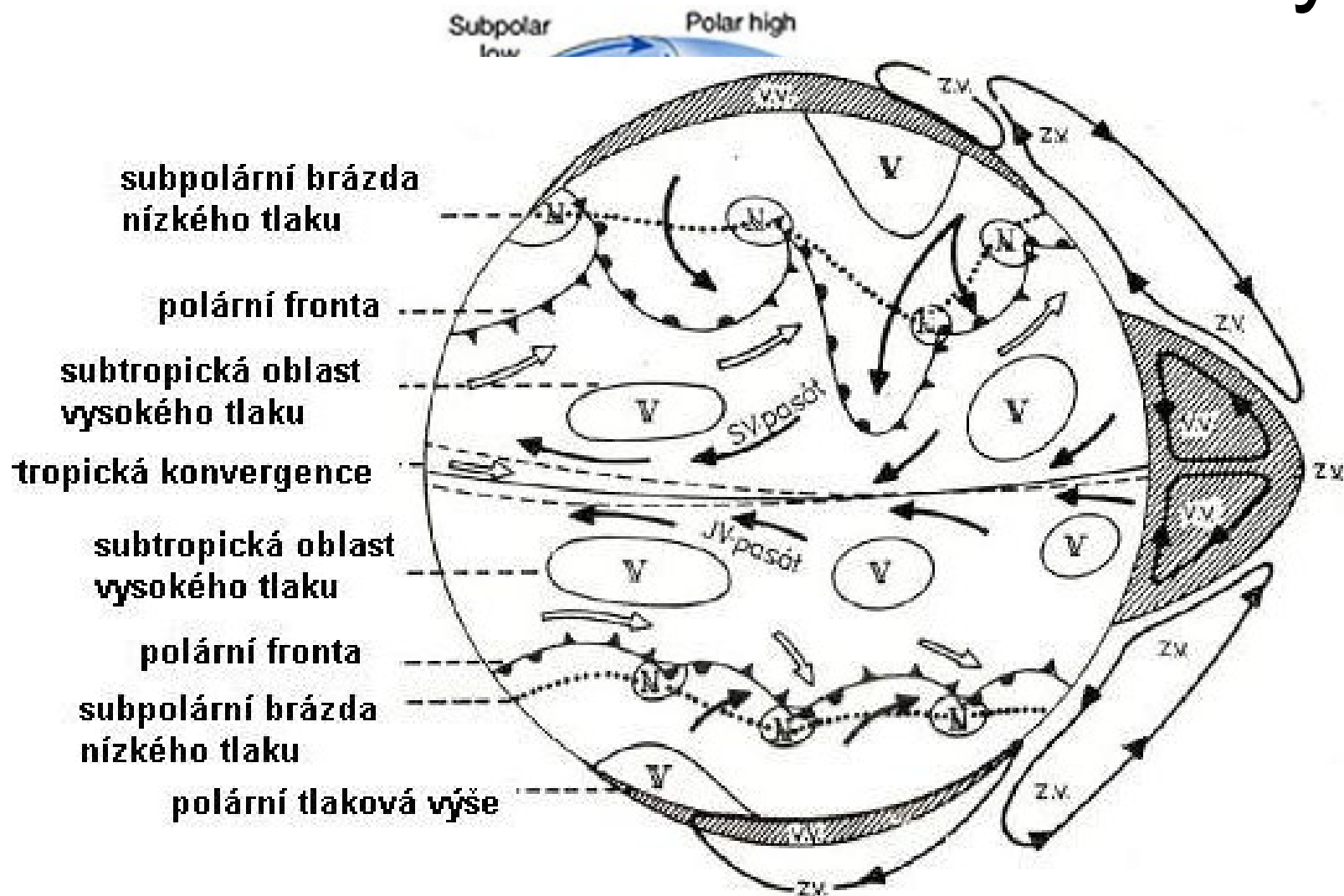
- **Terciální:**

místní proudění

Všeobecná cirkulace atmosféry

Všeobecná cirkulace atmosféry

Vzduchové hmoty a klimatologické fronty

Vzduchová hmota: *maritimní* x *kontinentální*

- **Rovníková = ekvatoriální:** 10 s.š. - 10 j.š.
- **Tropická:** 10 až 30-35 s.š. / j.š. (Azory)
- **Polární:** 30-35 až 70 s.š. / j.š. nad Atlantikem x nad V Evropou
- **Arktická:** 70 - 90 s.š. / antarktická 70-90 j.š.
jižně od Barentsova moře x mezi Grónskem a Špicberkama

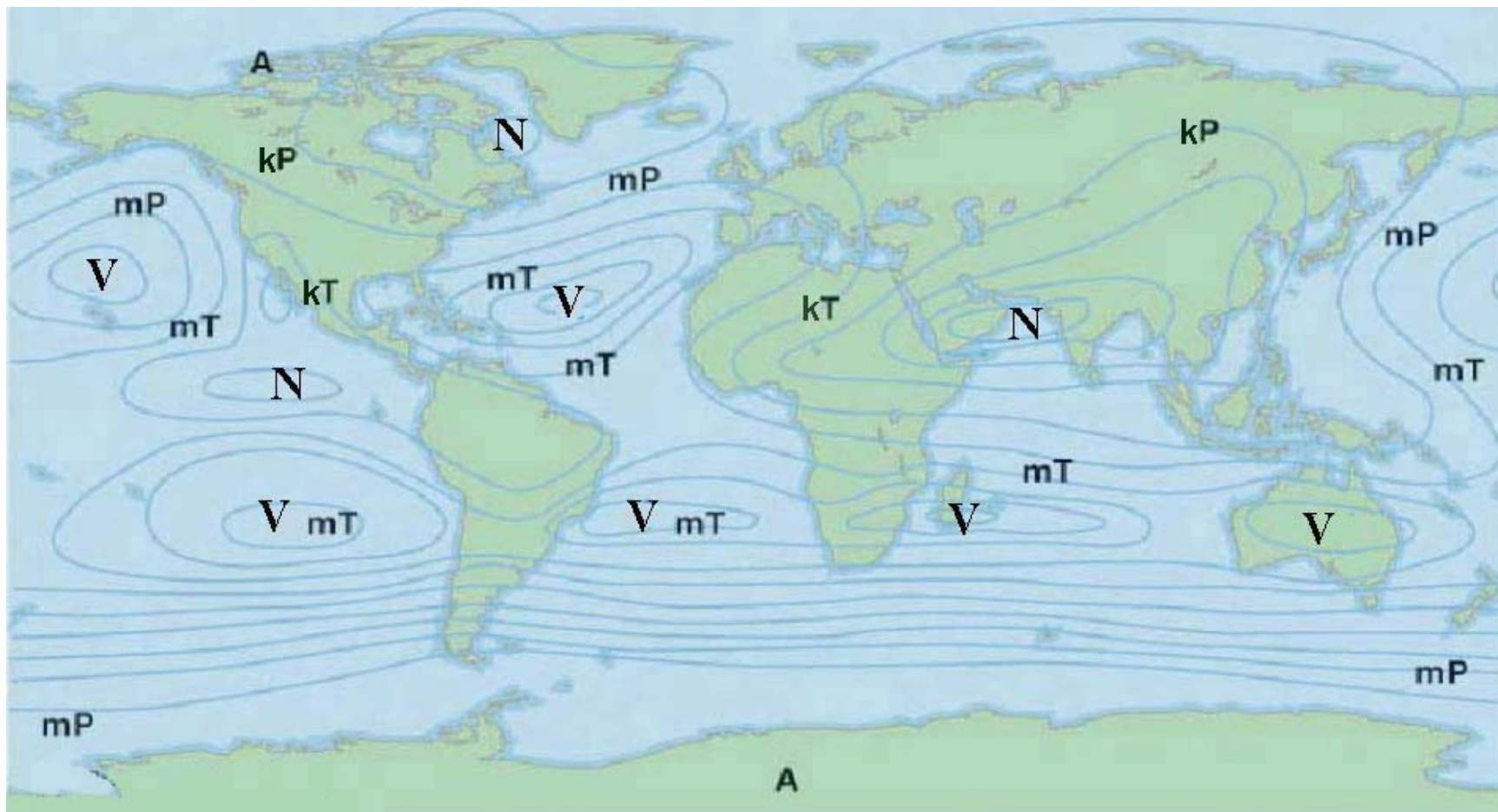
Nad územím ČR?

54% kP , 34% mP, 5% kT

Fronty:

- **Tropická:** mezi *rovníkovou* a *tropickou* vzduchovou hmotou
- **Polární:** mezi *polární* a *tropickou* vzduchovou hmotou
- **Arktická:** mezi *arktickou* a *polární* vzduchovou hmotou

Ohniska vzniku vzduchových hmot

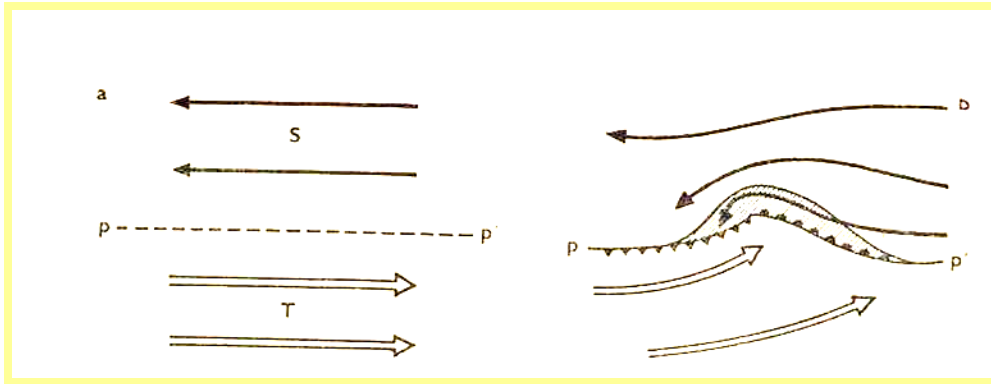

TLAKOVÉ ÚTVARY

- hlavní (základní):
  - tlaková níže = cyklóna (deprese)
  - tlaková výše = anticyklóna
- vedlejší:
  - brázda nízkého tlaku
  - hřeben vysokého tlaku
  - tlakové sedlo

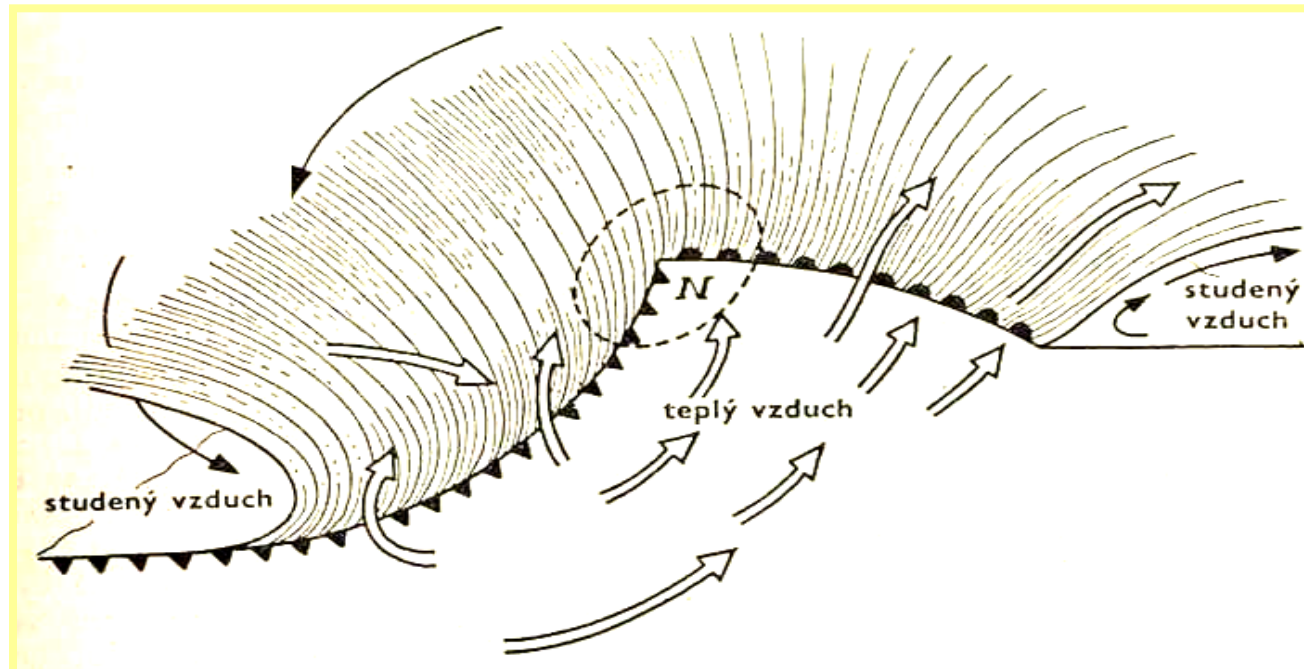
Cyklóna - vznik

1. stadium: frontální vlna

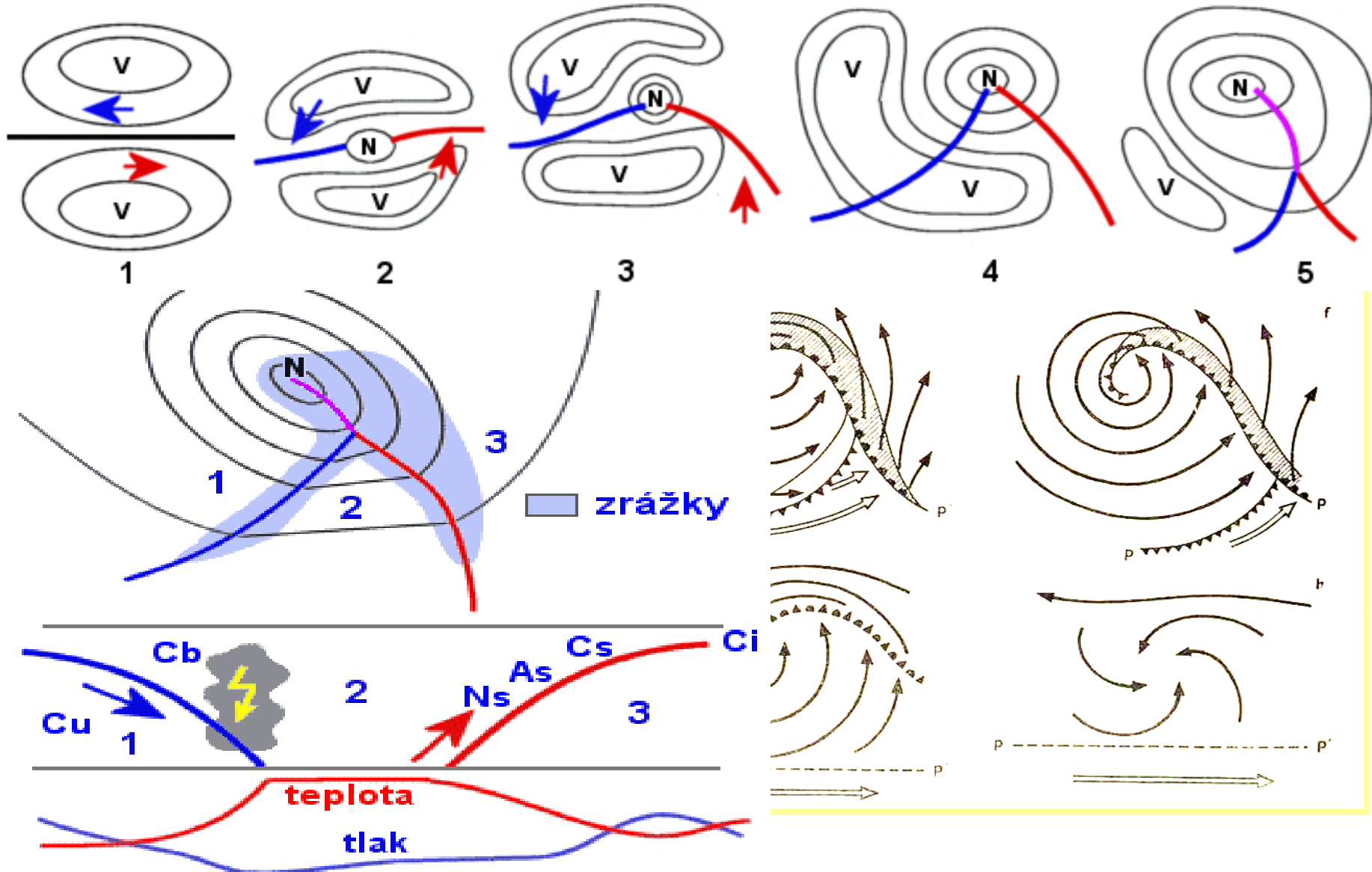
Směr větru: na S polokouli proti směru hodinových ručiček

Na mapách:
série
koncentrických
izobar s
nejnižším
tlakem
vzduchu ve
středu

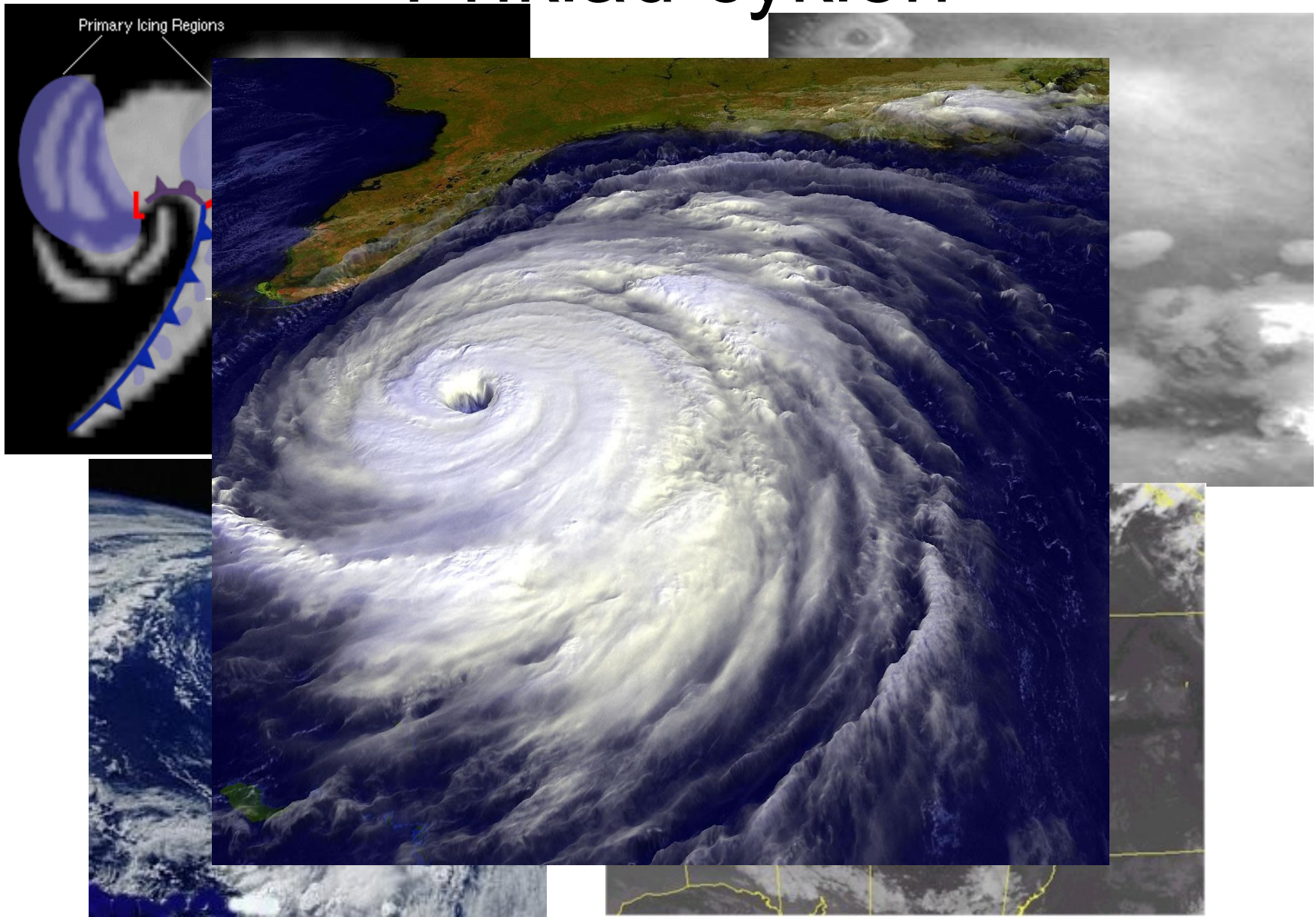

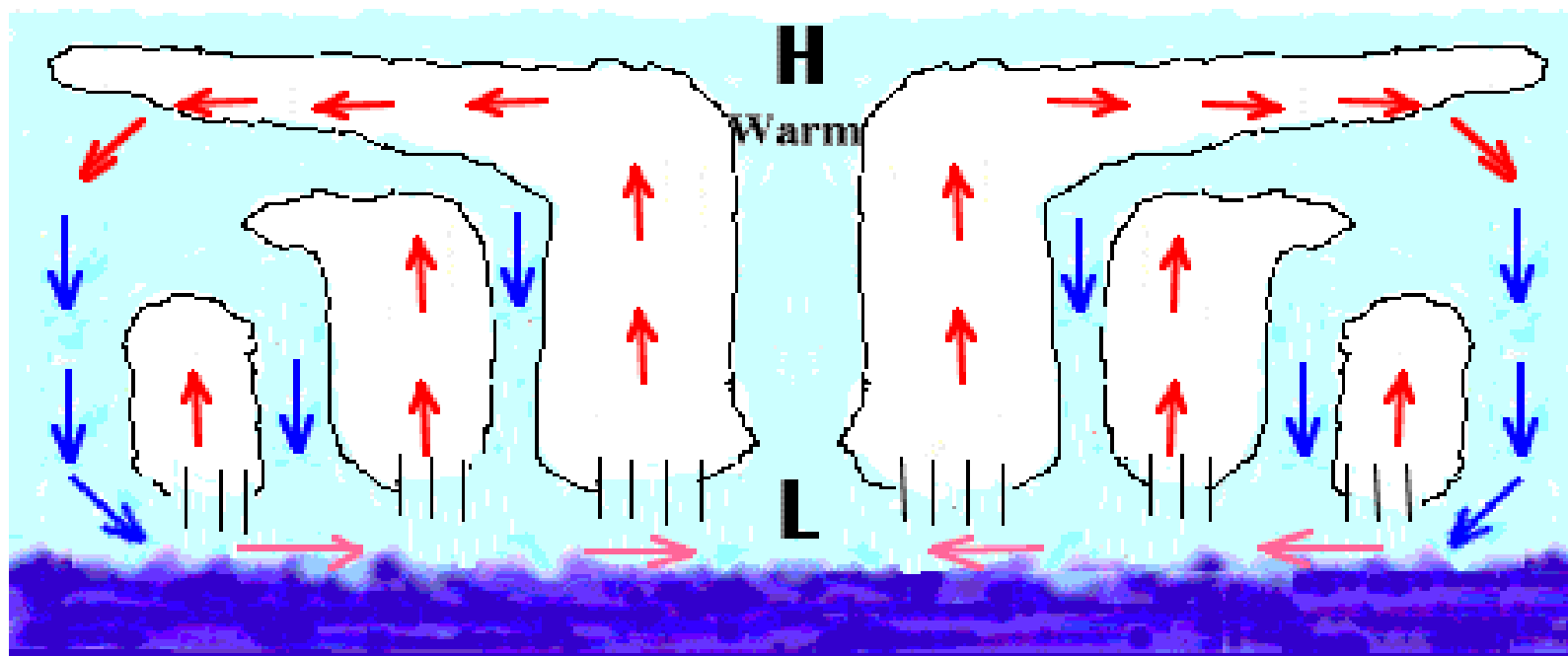
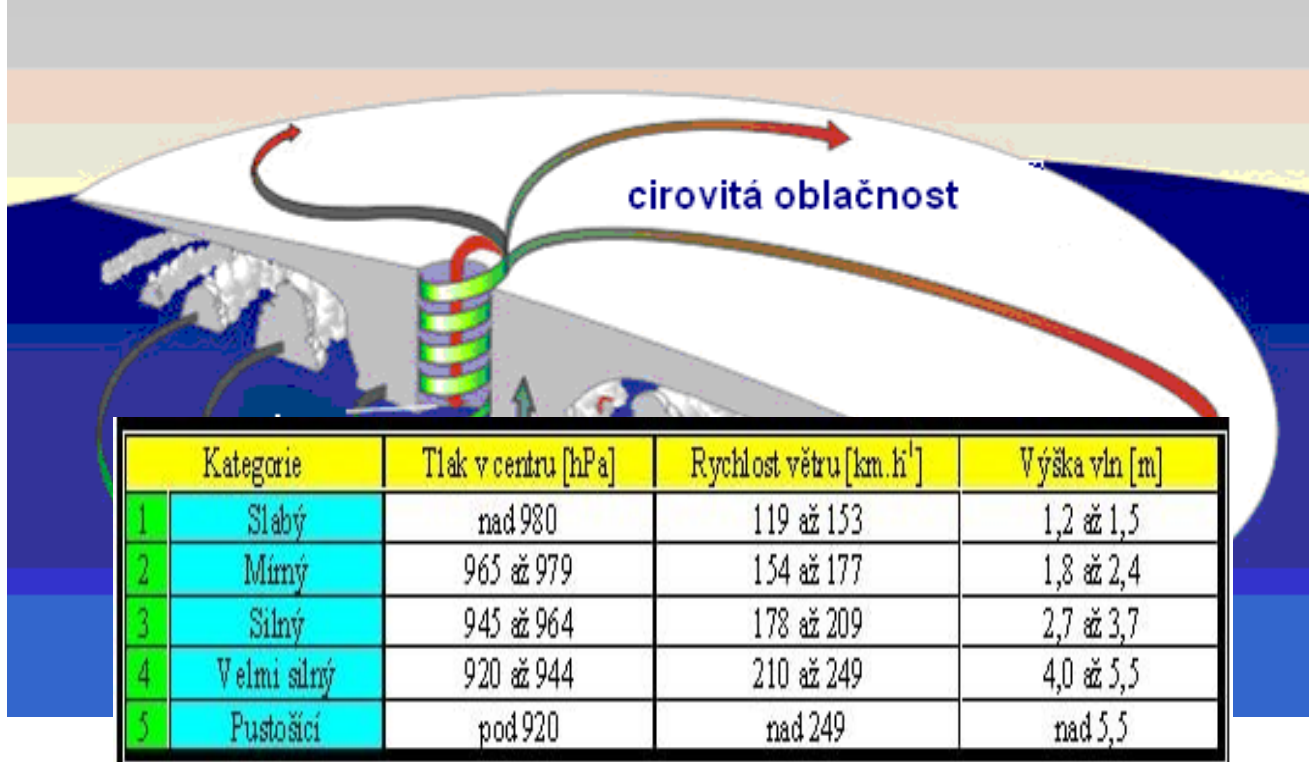

Cyklóna - další stádia vývoje

Příklad cyklón

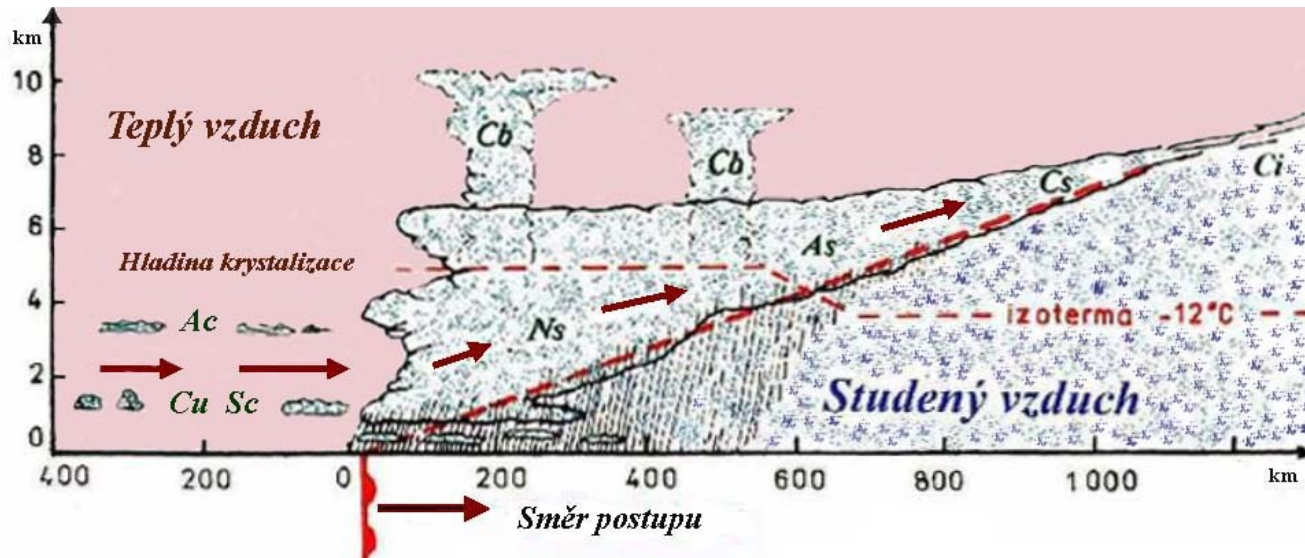

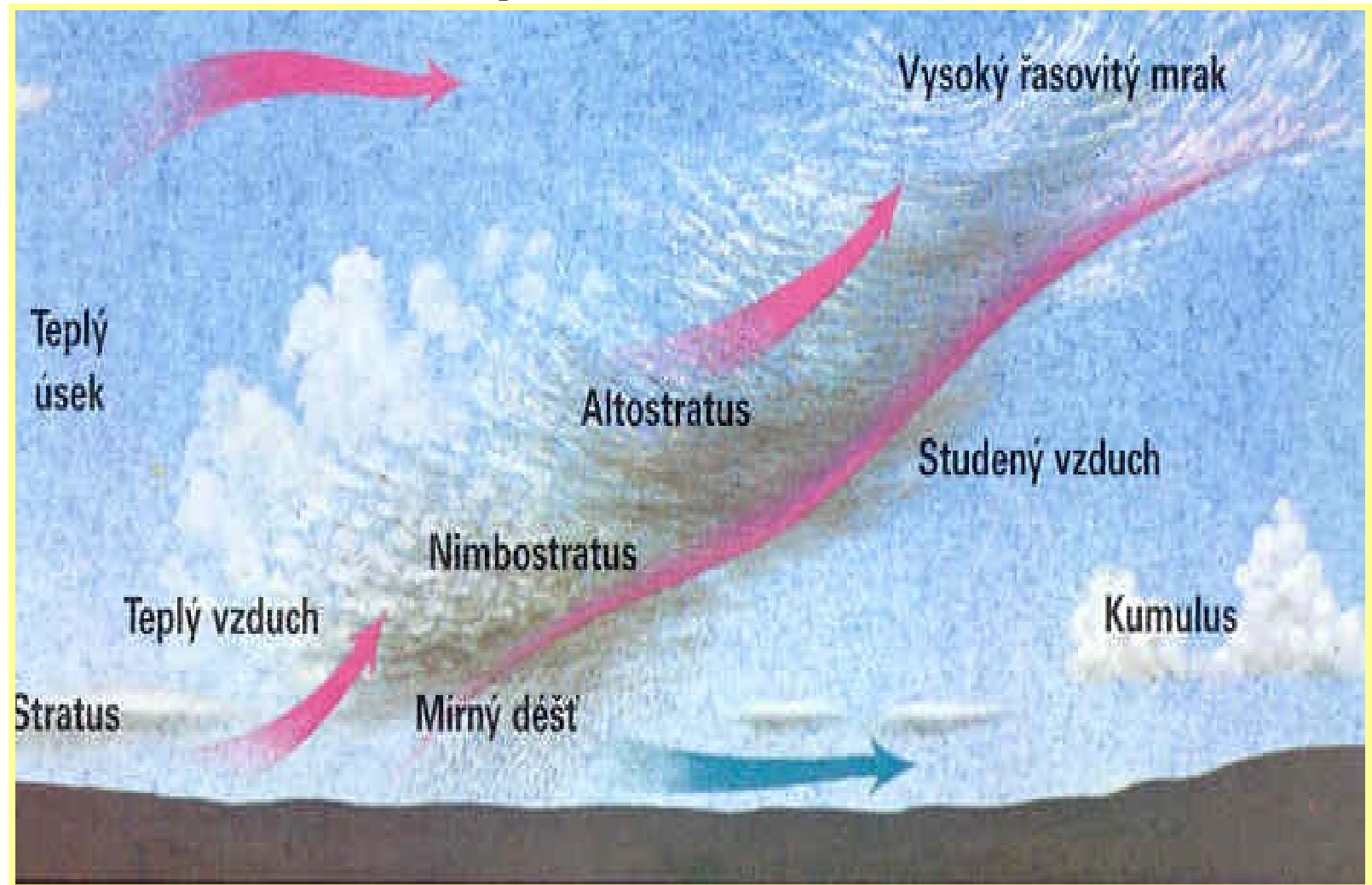
Teplá fronta

Teplá fronta je atmosférická fronta, pohybující se do studeného vzduchu.

Teplé fronty (TF) jsou anafronty, tj. plochy, nad kterými se teplý vzduch nachází ve stavu výstupného klouzání.

Teplá fronta

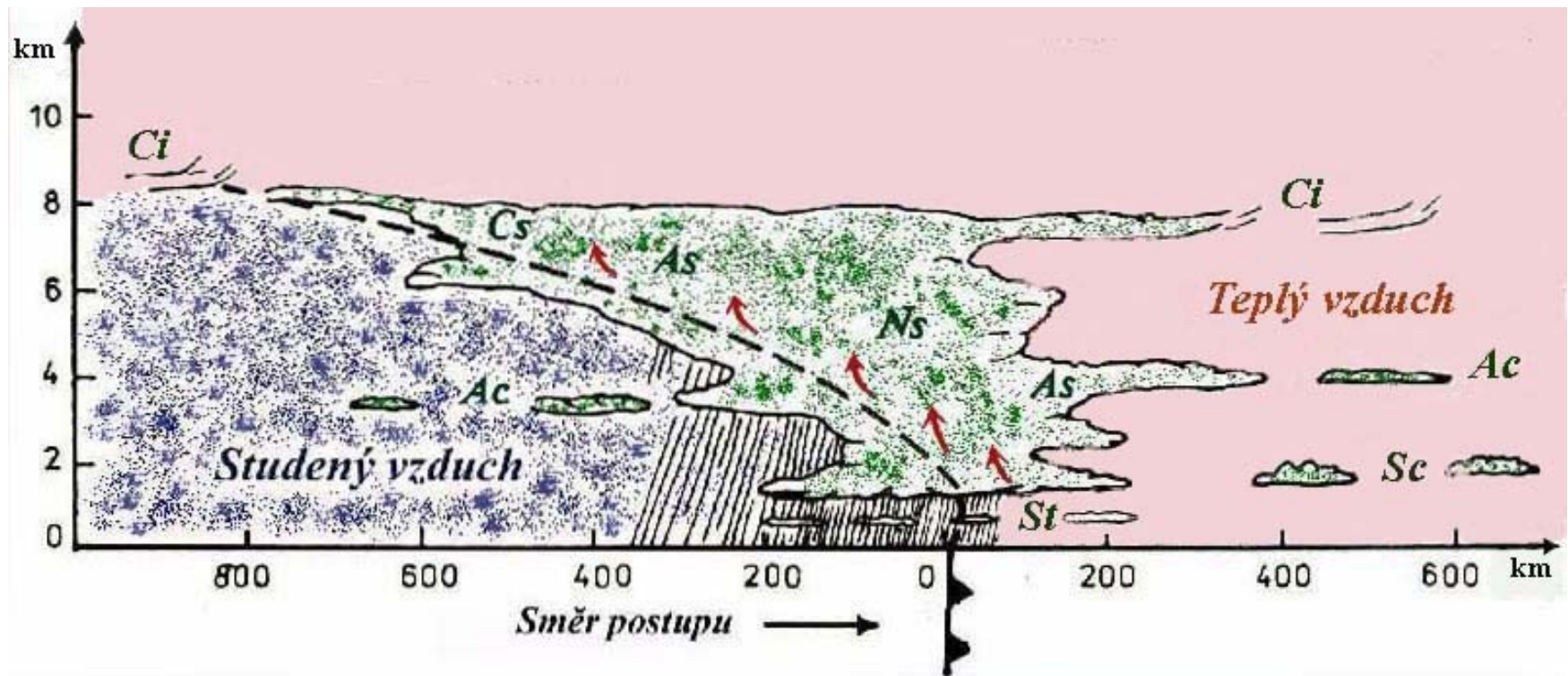

Studená fronta

Studená fronta je frontální rozhraní, pohybující se do teplého vzduchu.

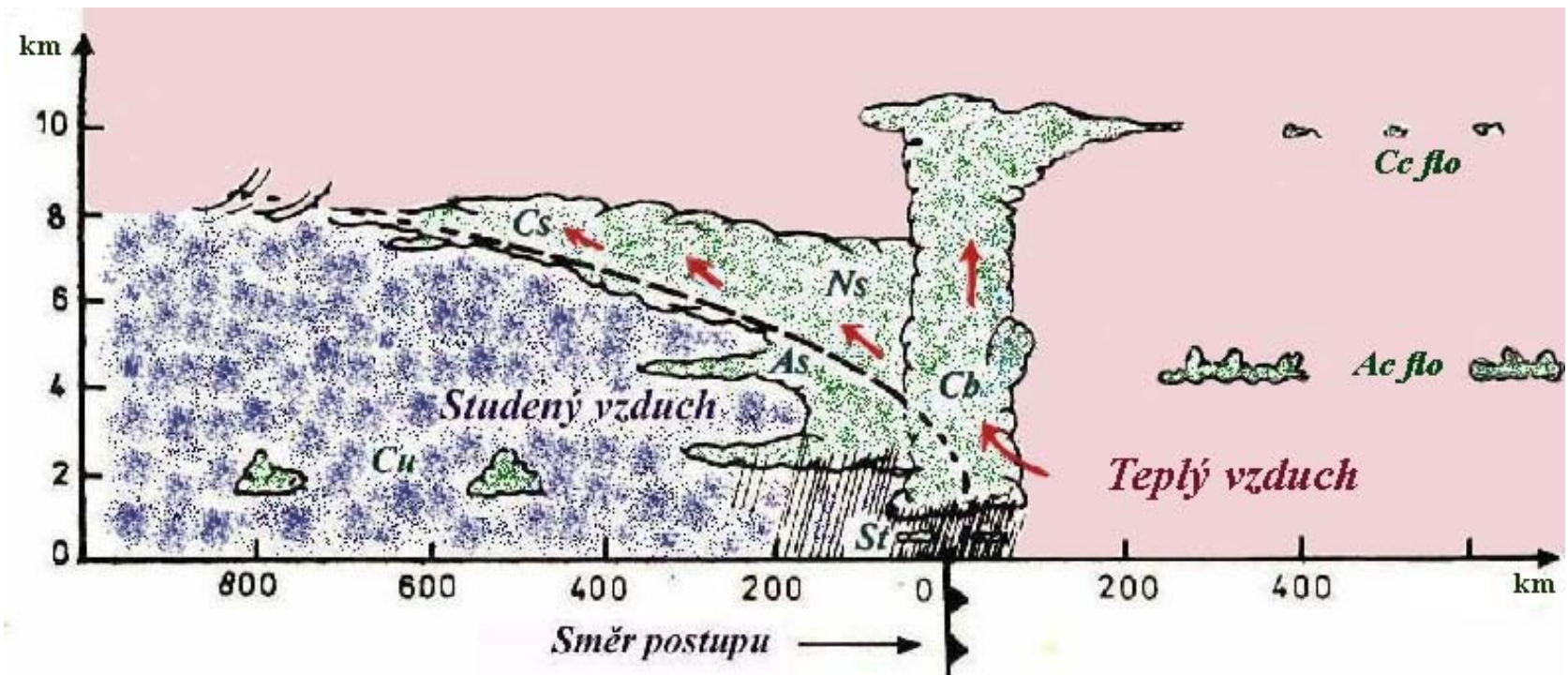
- Klín studeného vzduchu pohybuje vpřed a zaplňuje prostor po teplém vzduchu.

Studená fronta 1.druhu

Vertikální řez SF 1.druhu zimního období (pasivní studená fronta při stabilním zvrstvení teplého vzduchu)

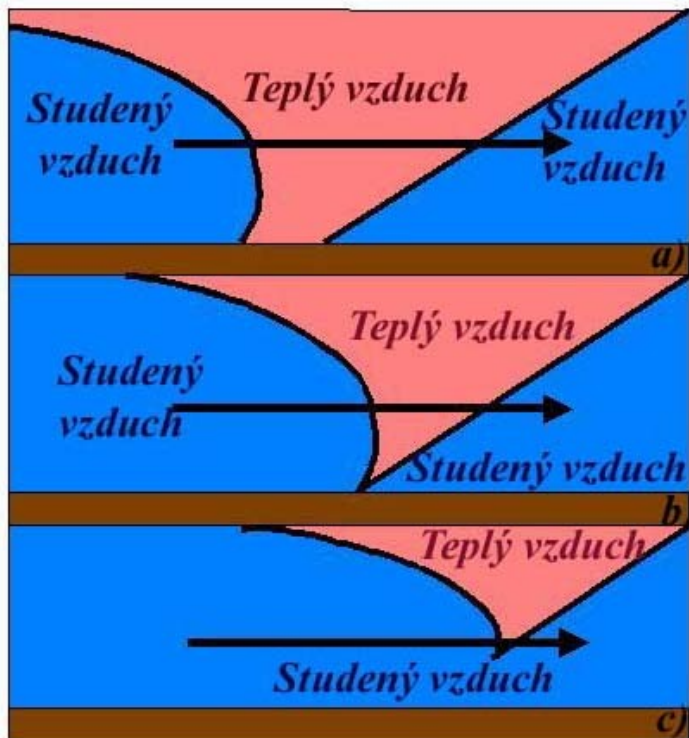
Studená fronta 1.druhu

Vertikální řez SF 1.druhu letního období (pasivní studená fronta při instabilním zvrstvení teplého vzduchu)

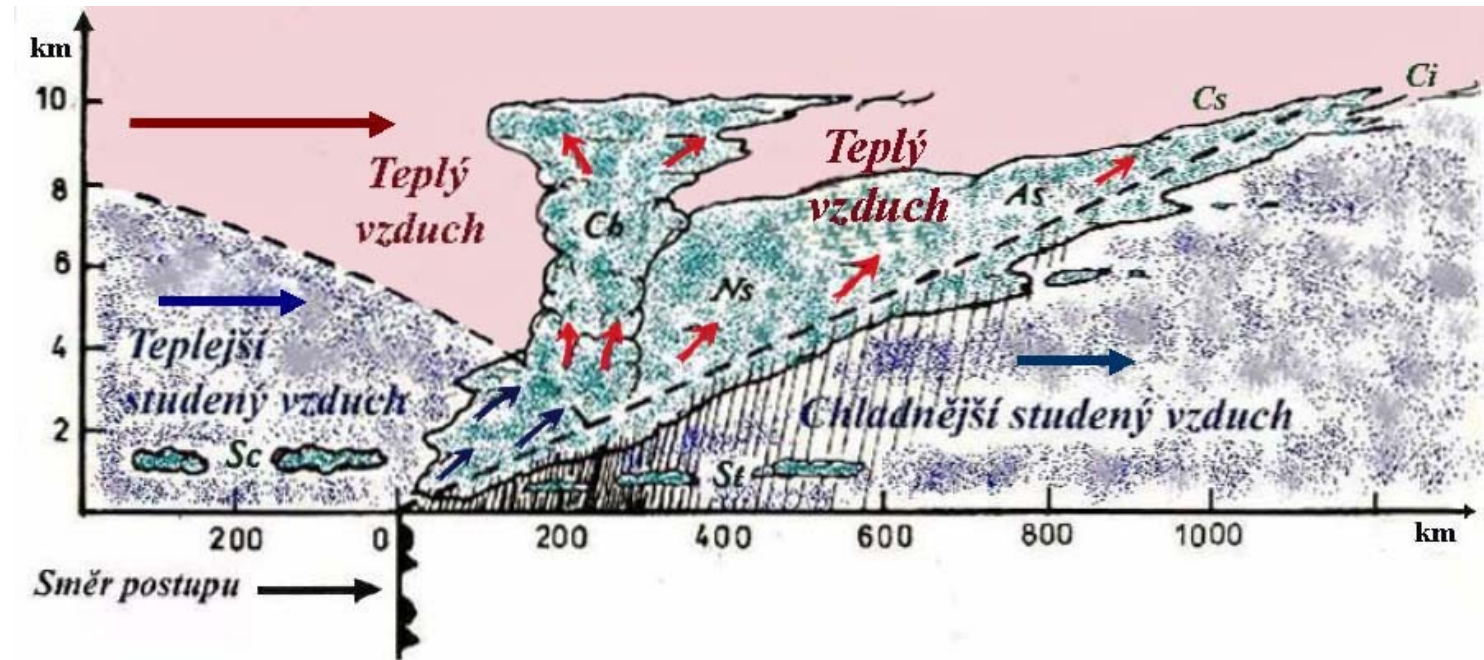

Okluzní fronta

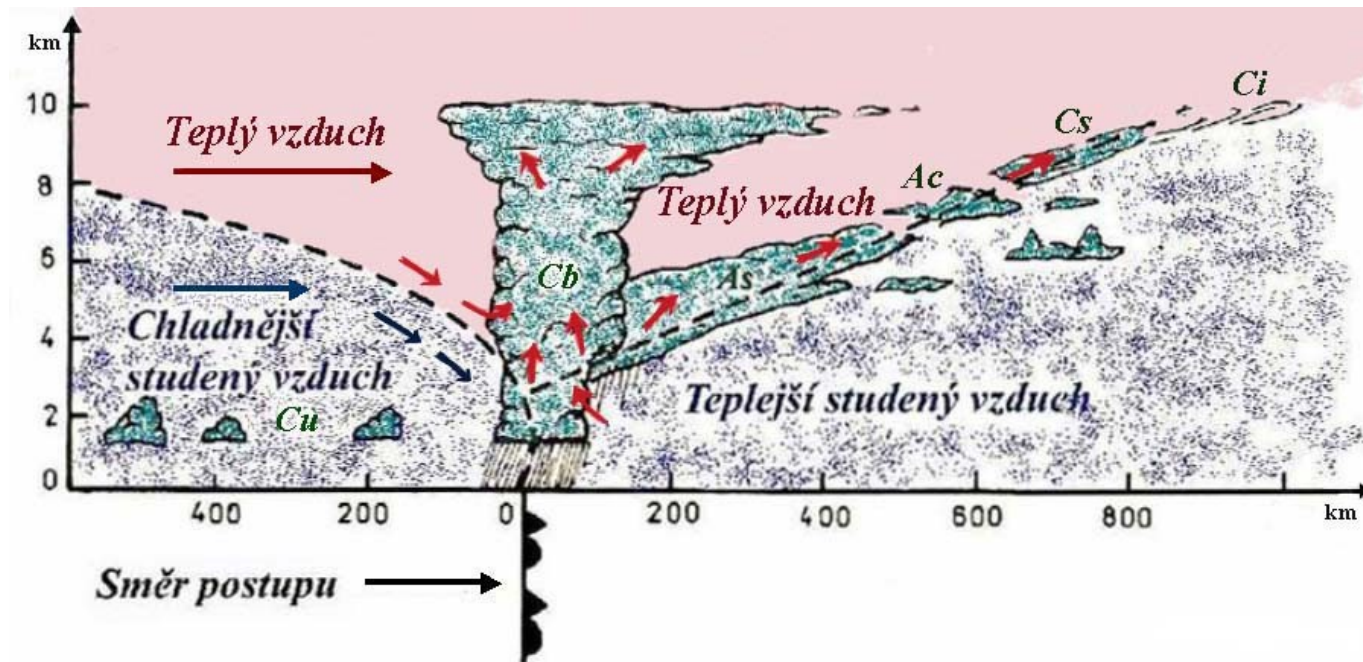
Teplá okluzní fronta

Nad Evropou se vyskytují nejčastěji ve studené polovině roku – mírnější srážky

Studená okluzní fronta

Jsou typické pro letní období. Vyskytují se podél nich četné bouřky

Anticyklóna = tlaková výše

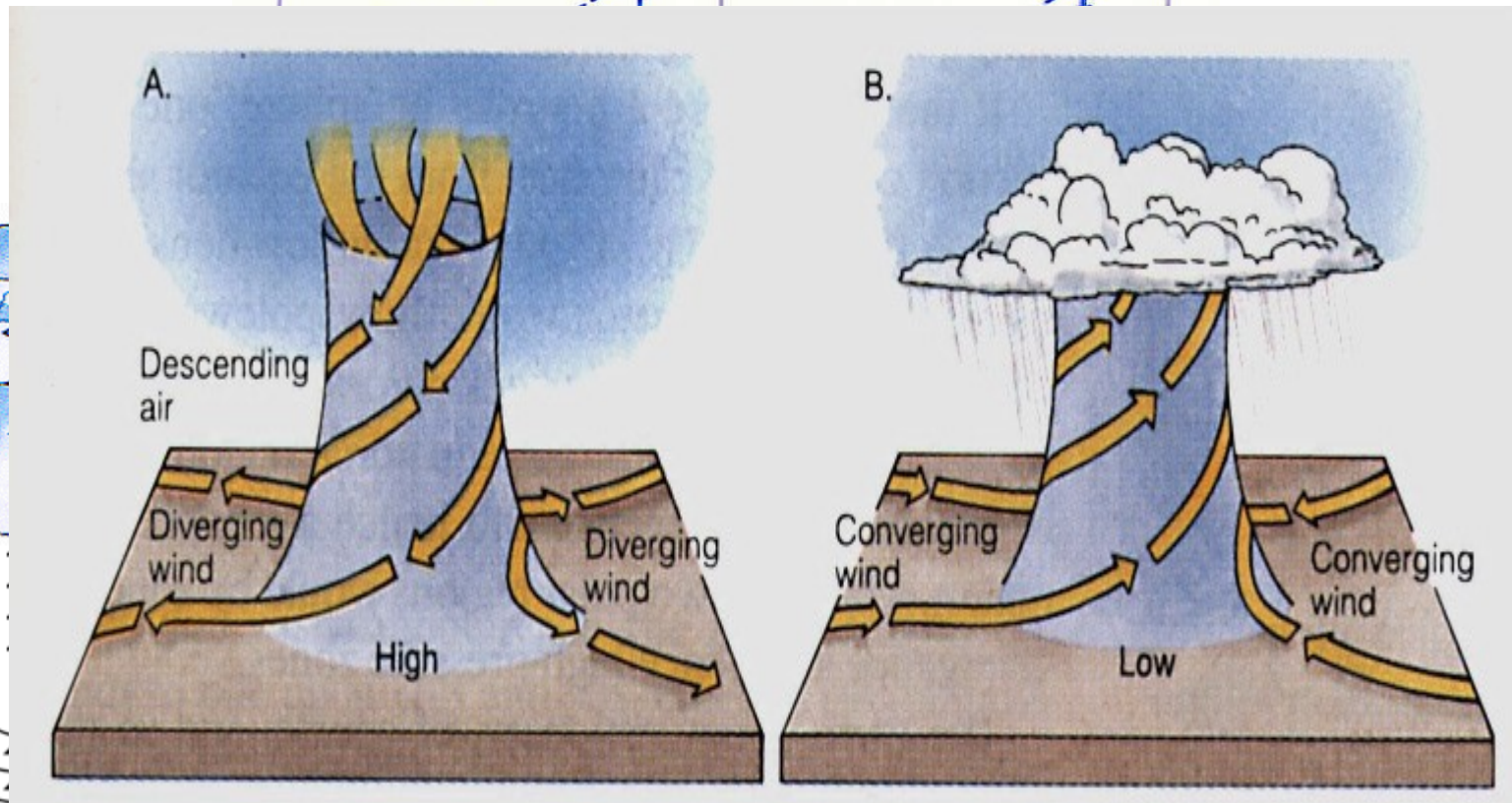
- **Na mapách:** série koncentrických izobar s nejvyšším tlakem ve středu
- **Stálé počasí** (oblasti mírných větrů a čisté oblohy): bezoblačné a suché, bez větrů, v létě horké a v zimě mrazivé
- **inverzní oblačnost** - často v zimě
- **Na jaře** přichází s anticyklonou nebezpečí mrazíků
- **Směr větru:** na severní polokouli ve směru hodinových ručiček

Schéma proudění v C a A

SCHÉMA PROUDĚNÍ

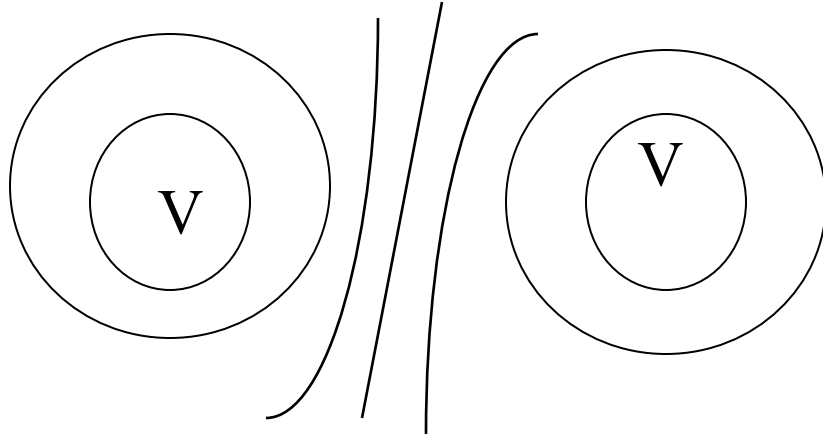
^a
V TLAKOVĚ VYŠÍ

^b
V TLAKOVĚ NIŽÍ

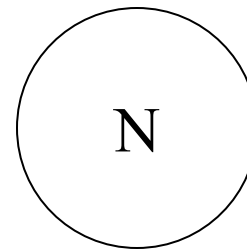
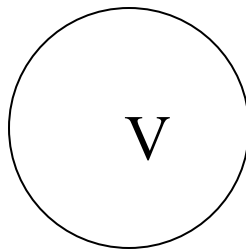
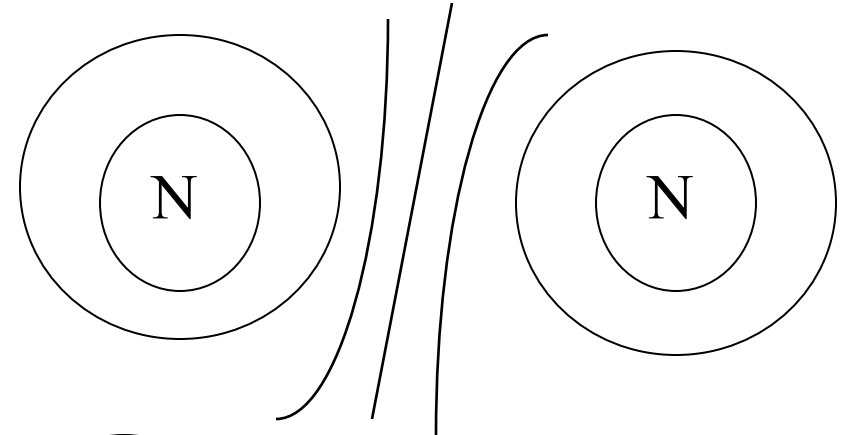

Vedlejší tlakové útvary

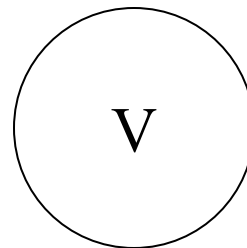
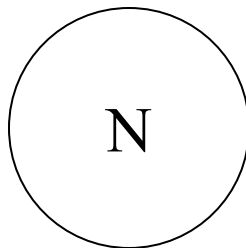
Brázda nízkého tlaku

Hřeben vysokého tlaku

Tlakové sedlo

Vedlejší tlakové útvary

- **brázda nízkého tlaku**

- protáhlý pás nižšího tlaku mezi dvěma anticyklónami, je to oblast nízkého tlaku, která není uzavřena izobarami
- Odděluje dvě anticyklóny

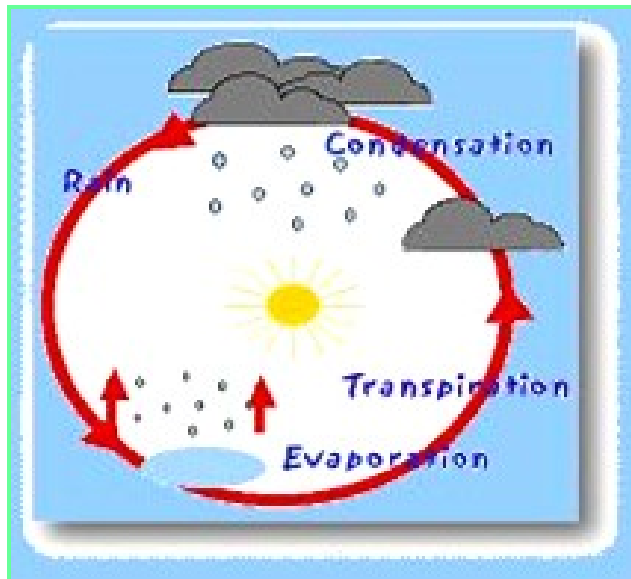
- **hřeben (výběžek) vysokého tlaku**

- je to oblast vysokého tlaku, která není uzavřena izobarami rozděluje dvě cyklóny

- **tlakové sedlo**

- dvě V a dvě N, uprostřed bod se nazývá hyperbolický bod

Klimatogenní faktory

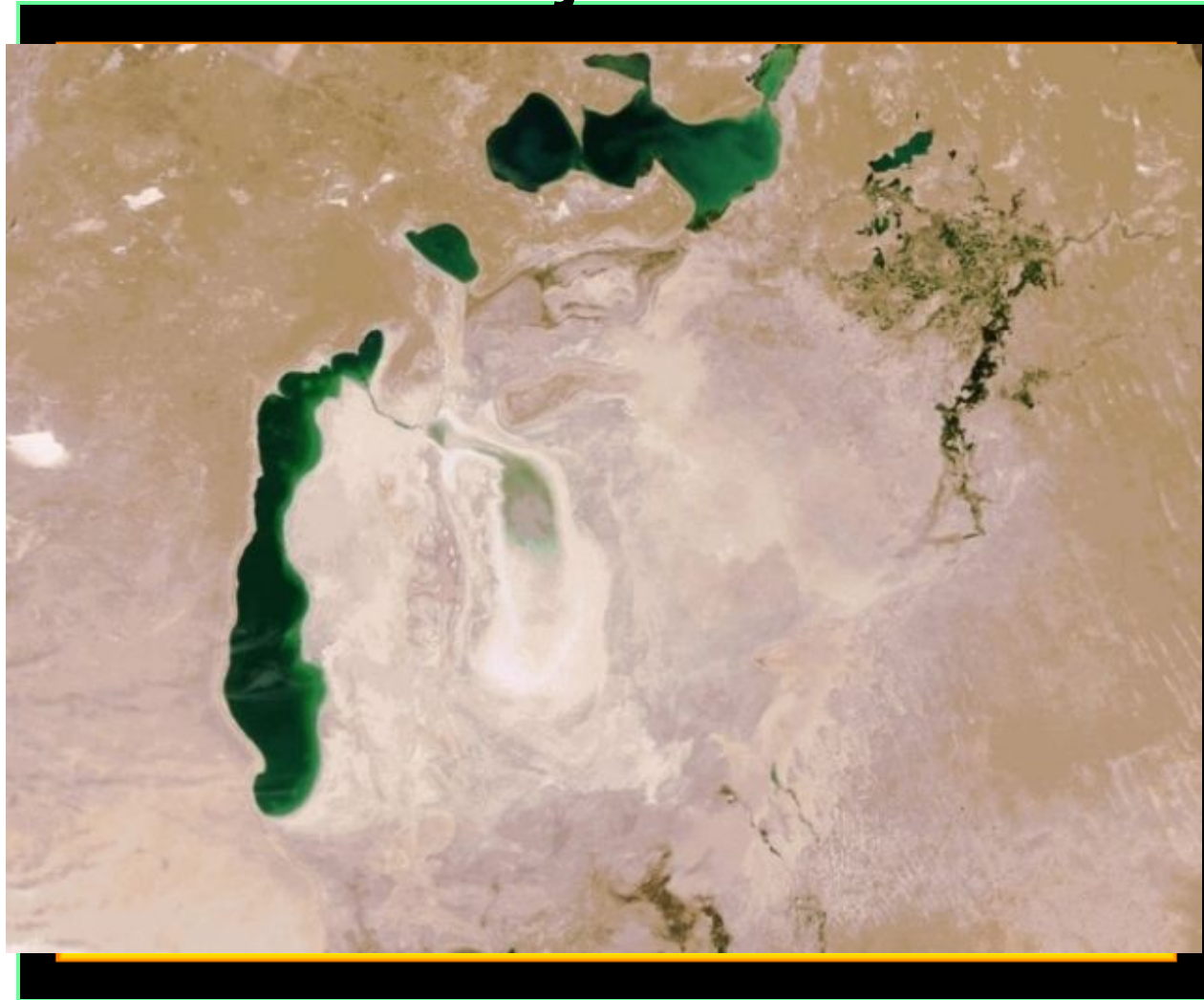

Aralské jezero I

Aralské jezero II

Čadské jezero

1987

The vegetation (in red) is getting inside the bed of the lake

1987

lake

rawn after
Goddard

ad/chad.htm

PRE REKACEVICZ
MAY 2002

Arendal

Cameroon

Cameroon